

Přehled nejběžnějších řeckých slovních základů v lékařské terminologii

A) Řecká pojmenování anatomických a histologických struktur v lékařské terminologii

řecký slovní základ (v závorce nom. sg.)	český ekvivalent	příklad termínu	český ekvivalent
aden- (aden)	žláza	adenoma	nezhoubný nádor žlázovitého epitelu
angi- (angeion)	céva	angiographia	rentgenové znázornění cév
arthr- (arthron)	kloub	arthritis arthrosis	zánět kloubů degenerativní onemocnění kloubů
blephar- (blefaron)	oční víčko	blepharoplegia	obrna očního víčka
cardi- (kardia)	srdce	cardiologia	nauka o srdci a srdečních chorobách
cephal- (kefale)	hlava	cephalometria encephalon	měření rozměrů lebky mozek
cheil- (cheilos)	ret	cheilorhaphia	chirurgické sešití rtu
cheir- (cheir)	ruka	cheiropasmus	křeč svalstva ruky
chondr- (chondros)	chrupavka	chondritis synchondrosis	zánět chrupavky chrupavčité spojení
colp- (kolpos)	pochva	colporrhagia	krváčení z pochvy
cyst- (kystis)	měchýř	urocystis cholecystis	močový měchýř žlučník
cyt- (kytos)	buňka	erythrocytus leucocytus	červená krvinka bílá krvinka
dactyl- (daktylos)	prst	syndactylia	vrozený srůst prstů
gloss- / glott- (glossa / glotta)	jazyk	glossoschisis	vrozený podélný rozštěp jazyka
gon- (gony)	koleno	gonarthrosis	degenerativní onemocnění kolenního

			kloubu
haemo- /haemato- (haima)	krev	haemorrhagia	krvácení
hist- (histos)	tkáň	histologia	nauka o tkáních
hyster- (hystera)	děloha	hysterectomia	chirurgické odstranění dělohy
mast- (mastos)	prs	mastectomia	chirurgické odstranění prsu
metr- (metra)	děloha	myometrium	děložní svalovina
myel- (myelos)	dřeň, mícha	myelopathia	onemocnění míchy nebo kostí dřeně
myo- (mys)	sval	myoma	nezhoubný nádor ze svalové tkáně
neur- (neuron)	nerv	neuritis	zánět nervu
odont- (odus)	zub	odontolithos	zubní kámen
om- (omos)	rameno	omalgia	bolest ramena
op- (ops)	oko	hypermetropia	dalekozrakost
oste- (osteon)	kost	osteogenesis	vývoj kostí
phleb- (fleps)	žíla	phlebotomia	chirurgické protěť žíly
pneum- / pneumon- (pneumon)	plíce	pneumonia	zápal plic
pod- (pus)	noha	podalgia	bolest nohou
ot- (us)	ucho	otitis	zánět ucha
rhach- (rhachis)	páteř	rhachitis	křivice
rhin- (rhis)	nos	rhinitis	rýma (zánět nosní sliznice)
somat- (soma)	tělo	somaticus	týkající se těla
splanchn- (splanchnon)	vnitřní orgán	splanchnopathia	onemocnění vnitřních orgánů
splen- (splen)	slezina	splenomegalia	chorobné zvětšení sleziny

spondyl- (spondylos)	obratel	spondyloschisis	vrozený rozštěp jednoho nebo více obratlů
stomat- (stoma)	ústa	stomatorrhagia	krvácení z úst

B) řecká pojmenování vlastností a charakteristik

řecký slovní základ (v závorce: nom. sg.)	český ekvivalent	příklad termínu	český ekvivalent
brady- (brady)	pomalý	bradypnoe	zpomalené dýchání
is- (isos)	stejný	isometropia	stejná lomivost u obou očí
crypt- (kryptos)	skrytý	cryptogenes	skrytého, nejasného původu
malac- (malakos)	měkký	iridomalacia	změknutí duhovky
melan- (melas)	černý	melanoma	zhoubný kožní nádor
necr- (nekros)	mrtvý	necrosis	odumření tkáně
neo- (neos)	nový	neoplasma	novotvar, nádor
orth- (orthos)	přímý, správný	orthoopicus	týkající se rovnováhy okohybných svalů
pseud- (pseudes)	nepravý	pseudomyopia	zdánlivá krátkozrakost
scler- (skleros)	tvrdý	sclerosis	chorobné ztvrdnutí tkáně nebo orgánu
tachy- (tachys)	rychlý	tachypnoe	zrychlené dýchání
therm- (thermos)	teplý	hypothermia	nízká tělesná teplota
hemi-	poloviční	hemiplegia	ochrnutí jedné poloviny těla

C) řecká pojmenování fyziologických a patologických jevů a procesů

řecký slovní základ (v závorce nom. sg.)	český ekvivalent	příklad termínu	český ekvivalent
genesis (gignesthai)	vznik, původ, vývoj	osteogenesis	vývoj kosti
hypn- (hypnos)	spánek	hypnosis	uměle navozený spánku podobný stav

lith- (lithos)	kámen	cholecystolithos nephrolithiasis	žlučníkový kámen ledvinové kameny
plasia (plassein)	tvorba, vývin	hyperplasia	nadměrný vývin tkáně nebo orgánu
ptosis	klesnutí	blepharoptosis	poklesnutí víčka
rrhoea (rhoe)	výtok	pyorrhoea otorrhoea	výtok hnisu výtok z ucha (při zánětu)
stas- (stasis)	stání	astasia venostasis	neschopnost stát městnání krve v žilách
tok- (tokos)	porod	dystokia	obtížný porod
ton- (tonos)	napětí, tlak	hypertonia	zvýšený krevní tlak
troph- (trofe)	výživa	hypotrophia	nedostatečná výživa

D) řecká pojmenování operačních zákroků a lékařských vyšetření

řecký slovní základ (v závorce: nom. sg.)	český ekvivalent	příklad termínu	český ekvivalent
-graphia	záznam, obraz	retinographia	fotografický obraz očního pozadí
-metria	rozměr, měření	pupillometria	měření šíře oční zornice
-plastica	plastická operace	blepharoplastica	plastická operace očního víčka
-scopia	vyšetření	ophthalmoscopia	vyšetřování očního pozadí (očním zrcátkem)